

การสังเกตการณ์ การเลือกตั้ง วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 : กรณีพื้นที่เขต 3 จังหวัดพัตลุง

An Observation of The February 6, B.E. 2548 Election in Zone 3 of Pattalung Province

ภาณุ ธรรมสุวรรณ

พน.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์)

Phanu Thamsuwan

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา
Assistant Professor, Department of Social Science, Faculty of Humanities and Social Science,
Thaksin University.

บทนำ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยสังเกตการณ์การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ของสถาบันพระปกเกล้าฯ ซึ่งผู้เขียนรับผิดชอบสังเกตการณ์การเลือกตั้งในพื้นที่เขต 3 ของจังหวัดพัตลุง ผู้เขียนได้ใช้เวลาลงพื้นที่ในช่วงเดือนมกราคม 2548 เนื้อหาบทความมุ่งนำเสนอประเด็น สภาพทั่วไปของการเลือกตั้ง การจัดการเลือกตั้ง และปัญหาของการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) บรรยากาศการแข่งขันทางการเมืองในพื้นที่ ข้อสังเกตการเลือกตั้งของผู้เขียนและสรุปผลการเลือกตั้ง

1. สภาพทั่วไปในการเลือกตั้ง

1.1 เขตเลือกตั้งจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งและไปใช้สิทธิ

การเลือกตั้งวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ของจังหวัดพัตลุง ยังคงมีการแบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น 3 เขต 682 หน่วยเลือกตั้ง เหมือนกับการเลือกตั้งวันที่ 6 มกราคม 2544 โดยเขต 1 ประกอบด้วยอำเภอเมือง และอำเภอเขาชัยสน มี 206 หน่วยเลือกตั้ง เขต 2 ประกอบด้วย อำเภอกวนขนุน อำเภอป่าพะยอม อำเภอศรีบรรพต กิ่งอำเภอศรีนครินทร์ อำเภอกงหรา (ตำบลชะรัด ตำบลสมหวัง) มี 258 หน่วยเลือกตั้ง เขต 3 ประกอบด้วย อำเภอกงหรา (ตำบลกงหรา ตำบลคลองทรายขาว ตำบลคลองเฉลิม) อำเภอตะโหมด อำเภอบางแก้ว อำเภอป่าบอน และอำเภอปากพะยูน มี 218 หน่วยเลือกตั้ง ซึ่งมีจำนวนผู้มีสิทธิและไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งดังตาราง

ตาราง 1 แสดงจำนวนผู้มีสิทธิและมาใช้สิทธิเลือกตั้ง แยกตามเขตเลือกตั้งของการเลือกตั้ง 6 มกราคม 2544 และ 6 กุมภาพันธ์ 2548

เขตเลือกตั้ง	การเลือกตั้ง 6 มกราคม 2544			การเลือกตั้ง 6 กุมภาพันธ์ 2548		
	ผู้มีสิทธิ	มาใช้สิทธิ	ร้อยละ	ผู้มีสิทธิ	มาใช้สิทธิ	ร้อยละ
1	117,570	92,172	78.40	119,972	92,974	77.50
2	121,939	96,080	78.79	125,279	99,134	79.13
3	112,549	86,349	76.72	118,435	93,632	79.06
รวม	352,058	274,599	78.00	363,686	285,740	78.57

ที่มา : ข้อมูลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดพัทลุง

1.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 6 กุมภาพันธ์ 2548

1.2.1 เพศ ผู้สมัครทั้ง 3 เขต จำนวน 13 คน เป็นชายทั้งหมด

1.2.2 การศึกษา การศึกษาของผู้สมัครทั้ง 3 เขต จบปริญญาโท จำนวน 8 คน ร้อยละ 61.5 จบปริญญาตรี จำนวน 5 คน ร้อยละ 38.5

1.2.3 อายุ อายุของผู้สมัครทั้ง 3 เขต อายุ 41-50 ปี มากที่สุดจำนวน 7 คน ร้อยละ 53.8 อายุ 30-40 ปีและ 51-60 ปี จำนวน 3 : 3 คน ร้อยละ 23.1

1.2.4 อาชีพ ภูมิหลังอาชีพก่อนสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 3 เขต ได้แก่ อดีตสมาชิกสภาจังหวัดหรือันักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 5 คน ร้อยละ 38.5 อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 3 คน ร้อยละ 23.1 อดีตข้าราชการจำนวน 4 คน ร้อยละ 30.7 และอาชีพอิสระ จำนวน 1 คน ร้อยละ 7.7

1.3 จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองที่แข่งขันและมีความคาดหวังที่จะได้ที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแบบแบ่งเขต จะมีเพียง 2 พรรคการเมืองใหญ่คือ พรรคไทยรักไทยและพรรคประชาธิปัตย์ มีพรรคการเมืองอื่นอีก 3 พรรค ที่ส่งผู้สมัครลงมาแข่งขันด้วยคือ พรรคมหาชน พรรคชาติไทย และพรรคความหวังใหม่ โดยพรรคมหาชนส่งเพียงเขต 2 เขตเดียว ซึ่งเดิมในการเลือกตั้งวันที่ 6 มกราคม 2544 เขต 1 มีผู้สมัครจำนวน

7 คน จาก 7 พรรคการเมือง เขต 2 มีจำนวน 8 คน จาก 8 พรรคการเมือง และ เขต 3 จำนวน 7 คน จาก 7 พรรคการเมือง

ในการเลือกตั้งวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 จะเป็นการแข่งขันที่ชัดเจนของผู้สมัครจาก 2 พรรค คือ ไทยรักไทยและประชาธิปัตย์ เขต 1 เป็นการแข่งขันระหว่างนายสุพัฒน์ ธรรมเพชร กับนายชนกภัทร เหมือนจันทร์ เขต 2 เป็นการแข่งขันระหว่างนายนิพิฐฐ์ อินทรสมบัติ กับนายคนนาค หมื่นหนู และ เขต 3 เป็นการแข่งขันระหว่างนายนิริศ จันุรักษ์ กับ นายสุพัฒน์ แก้วจันทร์

2. การจัดการเลือกตั้ง

2.1 การเตรียมการเลือกตั้ง

(1) การประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการปกครองและการเลือกตั้ง จากการลงพื้นที่พบว่า

1.1 การประชาสัมพันธ์มีไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดมีเวลาค่อนข้างน้อยมาก การประชาสัมพันธ์ที่ออกไปเป็นสื่อที่ทำจากส่วนกลางส่วนใหญ่ ไม่ได้มีการประยุกต์วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อสื่อให้ประชาชนทราบเหมือนการเลือกตั้งครั้งก่อน ๆ

1.2 เนื้อหาหรือสาระของการประชาสัมพันธ์จะเน้นแต่วิธีการเลือกตั้งเป็นส่วนใหญ่ เพราะมี

ตาราง 2 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้สมัคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้ง 3 เขต ในการเลือกตั้ง 6 กุมภาพันธ์ 2548

คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	13	100
หญิง	-	-
2. การศึกษา		
จบปริญญาตรี	5	38.5
จบปริญญาโท	8	61.5
3. อายุ		
30-40 ปี	3	23.1
41-50 ปี	7	53.8
51-60 ปี	3	23.1
4. อาชีพ		
อดีต สจ. / นักการเมืองท้องถิ่นระดับอื่น	5	38.5
อดีต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	3	23.1
อดีตข้าราชการ	4	30.7
อิสระ	1	7.7
รวม	13	100

การกำหนดเป้าหมายให้คนมาใช้สิทธิไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 และมีบัตรเสียไม่เกินร้อยละ 2 สื่อบริการจากส่วนกลางเป็นสื่ออธิบายวิธีการลงคะแนน การให้ความรู้เกี่ยวกับระบบการปกครองและการเลือกตั้งมีน้อยด้วยเวลาเพียง 1 เดือน (จริงๆ ไม่ถึง) ซึ่งสื่อที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดจัดทำเองก็มีคัทเอาท์ “เลือกคนดี พรรคดี เป็นศักดิ์ศรีคนพัทลุง”

(2) การสรรหามูลาการและการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อจัดการเลือกตั้ง (คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดคณะกรรมการการเลือกตั้งเขตผู้อำนวยการเขต กรรมการประจำหน่วย กรรมการนับคะแนน) จากการพูดคุยกับคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดที่จัดเตรียมการเลือกตั้ง กรณีการเตรียมการไม่มีปัญหา เนื่องจากได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาก่อนหน้านี้ แนวร่วมหลักของ

คณะกรรมการ การเลือกตั้งจังหวัดยังคงใช้บุคลากรของสถานศึกษา คือ บรรดาครูในโรงเรียนต่างๆ ปัญหาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดเสนอ คือ การเตรียมบุคลากรเหล่านี้ไม่ควรใช้ระบบการสรรหาเพราะจะมีการฝากและดึงเอาพรรคพวกของผู้สมัครเข้ามาเป็นกรรมการ ซึ่งจะทำให้การจัดการเลือกตั้งมีปัญหาตามมา

(3) การแบ่งเขตเลือกตั้ง กรณีจังหวัดพัทลุงยึดเขตเลือกตั้งเดิม เนื่องจากมีประชากรเพิ่มขึ้นไม่มากและไม่กระทบต่อการจัดแบ่งเขตเลือกตั้ง

2.2 กระบวนการจัดการเลือกตั้งในวันเลือกตั้ง

(1) การจัดการเลือกตั้งล่วงหน้า เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีองค์กรภายนอกเข้าไปร่วมตรวจสอบ เช่น ตัวแทนพรรคการเมือง อาสาสมัคร ข้าราชการที่มี การบอกเล่า คือ มีการจัดเกณฑ์และนำคนไปลงคะแนน ซึ่งอาจเป็นช่องทางโกงของผู้สมัครได้ กรณีเขต 3 พัทลุง

คนไปใช้สิทธิล่วงหน้ามีไม่มากนัก จึงไม่เกิดปัญหาในทางปฏิบัติมาก แต่มีปัญหาที่เกิดขึ้น คือ การประชาสัมพันธ์การใช้สิทธิล่วงหน้ามีน้อยและไม่เข้าถึงประชาชนผู้มีสิทธิที่จะใช้สิทธิล่วงหน้า คณะกรรมการการเลือกตั้งประชาสัมพันธ์ทางหน้าหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ซึ่งเข้าถึงประชาชนที่มีการศึกษา แต่คนที่ไม่อ่านข่าวหนังสือพิมพ์และไม่ดูโทรทัศน์จะไม่ทราบเลย การประชาสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นประชาชนจะทราบแต่วันที่ลงคะแนน แต่วิธีการใช้สิทธิล่วงหน้าซึ่งจะต้องติดต่อกับหน่วยงานนั้นจะไม่ทราบเลย

(2) การจัดการเลือกตั้งในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีอาสาสมัครและตัวแทนจากพรรคการเมืองเข้าร่วมตรวจสอบสื่อมวลชนแขนงต่างๆ เข้ามาทำข่าวการเลือกตั้งและการนับคะแนน ปัญหาของการใช้สิทธิที่มีการร้องเรียนของทีมผู้สมัคร คือ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่ยอมให้ประชาชนที่เข้าไปในเขตปริมาตรแล้วใช้สิทธิหลังเวลา 15.00 น. โดยไม่สนใจว่าคนที่มารอลงคะแนนนั้นอยู่ในปริมาตรก่อน 15.00 น. ทั้งที่สามารถจะลงคะแนนได้ ซึ่งเป็นเรื่องรายละเอียดของการจัดการของผู้ดำเนินการประจำหน่วยเลือกตั้ง

(3) การนับคะแนน กรณีที่เกิดขึ้นที่เขต 3 การนับคะแนนเริ่มได้ประมาณ 24.00 น. ของวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 เพราะต้องเสียเวลานับแยกบัตรตามระเบียบ เจ้าหน้าที่หลายคนอ่อนล้าจากการทำหน้าที่ตั้งแต่ช่วงเช้า ซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดเสนอว่าควรจะมีการเพิ่มค่าตอบแทนให้กรรมการในส่วนนี้มากขึ้น เพื่อเป็นสิ่งจูงใจและเพิ่มงบประมาณในการจ้างกรรมการให้มากขึ้น การจัดการกรรมการในส่วนนี้ของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะทำได้ง่ายและหาคนได้มากขึ้น ปัญหาที่เคยเกิดขึ้นของพัทลุงคือ แสงไฟที่มีไม่เพียงพอในการนับคะแนนในครั้งที่แล้วครั้งนี้ได้มีการแก้ไข มีการนำเอาปัญหาที่เกิดขึ้นครั้งก่อนมาแก้ไขปรับปรุง ปัญหาการซื้อบัตรกรรมการนับคะแนนในจังหวัดพัทลุงไม่มี ซึ่งจะต่างจากข่าวที่เกิดขึ้นในภาค

เหนือและภาคอีสาน การนับคะแนนของผู้สมัครในเขต 3 จึงไม่มีการประท้วง

(4) การร้องเรียนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง มีข้อร้องเรียนที่เกิดขึ้นเรื่องการซื้อเสียงและข้าราชการวางตัวไม่เป็นกลาง การเลือกตั้ง 6 กุมภาพันธ์ 2548 เรื่องข้าราชการวางตัวไม่เป็นกลางในการเลือกตั้งเป็นข้อร้องเรียนที่มีมากที่สุด มีความเคลื่อนไหวของผู้สมัครร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ย้ายข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดออกนอกพื้นที่ด้วยเหตุไม่เป็นกลางในการเลือกตั้งวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2548 ยื่นโดยนายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ โดยกระบวนการจัดการเลือกตั้งน่าจะมีความเหมาะสมแต่ต้องแก้ปัญหาในทางปฏิบัติตามข้อเสนอดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์การจัดการเลือกตั้งล่วงหน้าและวิธีการใช้สิทธิล่วงหน้า การคัดคนเป็นกรรมการ ซึ่งมีการร้องเรียนโดยนายนิริศ ขำบุรีรัมย์ เกรงว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งเขต จะได้คนที่ไปพรรคพวกนักการเมืองเข้ามา ขอร้องเรื่องการซื้อกรรมการนับคะแนนทั้งหน่วยเลือกตั้ง ซึ่งการทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมนั้น ต้องขอความร่วมมือจากทุกฝ่ายและต้องส่งเสริมให้องค์กรเอกชน องค์กรอิสระ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบมากๆ แม้ประชาชนที่อยู่นอกเขตเลือกตั้งอาจช่วยตรวจสอบด้วยการแจ้งเบาะแสให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบก็ได้
2. การจัดการเลือกตั้ง 6 กุมภาพันธ์ 2548 ในตัวบัตรลงคะแนนจะไม่มีการพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือที่ต้นขั้วบัตรเหมือนครั้ง 6 มกราคม 2544 ซึ่งเป็นที่น่าสงสัยว่าหากจะมีการเพิ่มปลอมบัตร ทำกันได้หรือไม่ ปัญหาที่พัทลุงไม่เกิดขึ้น เนื่องจากผู้สมัครฝ่ายรัฐบาลแพ้ แต่หากชนะจะเกิดกรณีร้องเรียนได้หรือไม่
3. การประชาสัมพันธ์ตัวอย่างบัตรลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้งกับวันลงคะแนนจริง ให้บัตรที่

ไม่เหมือนกัน ตรงนี้ทำให้เกิดบัตรเสียได้ โดยเฉพาะการลงคะแนนแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งผู้สูงอายุ (คนแก่) จะไม่ค่อยเข้าใจ ซึ่งผู้วิจัยได้รับคำถามจากผู้สูงอายุว่า “ป่าจะเลือกผู้แทนเขตลูกสุพรรณ (สุพรรณ ธรรมเพชร เขต 1) แต่จะลงให้ลูกชวณด้วยทำอะไร”

4. ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้ง ซึ่งฝ่ายทีมผู้สมัครมีความเห็นว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีความพร้อม คณะกรรมการการเลือกตั้งให้การอบรมเจ้าหน้าที่ค่อนข้างน้อย เกิดปัญหาเกี่ยวกับบุคคลที่ไปใช้สิทธิไม่ได้รับความสะดวกและค่อนข้างช้า
5. การจัดการข้อร้องเรียนเรื่องการซื้อเสียงและอื่นๆ มีความต้องการของทีมผู้สมัครที่ต้องการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดทำงานเชิงรุก ไม่ใช่ต้องนั่งรอข่าวอย่างเดียว ต้องลงหาข่าวในพื้นที่ ซึ่งเรื่องเหล่านี้เป็นปัญหาของฝ่ายคณะกรรมการการเลือกตั้งที่บอกว่าบรรดาข้อห้ามทั้งหลายเป็นการป้องปรามคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดต้องฟังกำลังของตำรวจ ซึ่งทำหน้าที่ฝ่ายข่าวและสืบสวน ซึ่งต้องมีหลักฐานชัดเจนจึงจะดำเนินการได้ ตรงนี้เป็นช่องว่างการเลือกปฏิบัติของผู้ที่มีอำนาจได้ ซึ่งก็มีเสียงร้องเรียนว่า ข้าราชการเลือกปฏิบัติบางเรื่องเห็นชัดเจนว่าผิดแต่ถ้าเป็นทีมเดียวกับฝ่ายรัฐบาลเจ้าหน้าที่ก็ไม่ดำเนินการใดๆ

3. บรรยากาศในการแข่งขันทางการเมือง

3.1 ภาพรวมและความเข้มข้น

พัทลุงเป็นจังหวัดหนึ่งในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในช่วง 3 ครั้งหลังล่าสุด คือ ครั้งที่ 18 วันที่ 2 กรกฎาคม 2538 ครั้งที่ 19 วันที่ 17 พฤศจิกายน 2538 และครั้งที่ 20 วันที่ 6 มกราคม

2544 ผู้สมัครจากพรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้งมาทั้งหมด ซึ่งในครั้งล่าสุด (ครั้งที่ 20) มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3 คน แบ่งออกเป็น 3 เขต เขต 1 คือนายสุพัฒน์ ธรรมเพชร เขต 2 คือ นายนิพิฐฐ์ อินทรสมบัติ และเขต 3 คือ นายนิริศ ขำนุรักษ์

ความน่าสนใจของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดพัทลุงเกิดจากปรากฏการณ์การเลือกเอาศาลากลางจังหวัดพัทลุงเป็นสถานที่ประกาศศึกออฟ แคมเปญ ของพรรคไทยรักไทย ในพื้นที่ภาคใต้ในเดือนตุลาคม และการประกาศเปิดตัวของนายเนวิน ชิดชอบ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการเลือกตั้งในพื้นที่จังหวัดพัทลุงและจังหวัดสตูล ในการที่จะเจาะพื้นที่ภาคใต้ใน 2 จังหวัดดังกล่าวให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคไทยรักไทย ซึ่งก่อนหน้าการประกาศศึกออฟ แคมเปญ หน้าศาลากลางจังหวัดพัทลุงในช่วงปลายเดือนสิงหาคม ได้มีคำสั่งให้ย้ายผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยก่อนที่นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จะเดินทางไปตรวจราชการ (ทัวร์นกขมิ้น) ที่วัดตะเขียบางแก้ว อำเภอเขาชัยสนจังหวัดพัทลุง วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2547 ซึ่งมีการรายงานผลการปฏิบัติงานพัฒนาและเสนอโครงการพัฒนาจังหวัดพัทลุง โดยผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งมีโครงการที่น่าสนใจ อาทิ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโค โครงการพัฒนาการผลิตข้าวครบวงจร เป็นต้น (นสพ.แหลมไท. 2547 : 6-7) ทำให้นายกรัฐมนตรีถึงกับออกปากว่า “เสียค่ายผมมาพัทลุงเข้าไปหน่อยและไม่เป็นไร แล้วค่อยมาใหม่ก็ได้อีก” (นสพ.แหลมไท. 2547 : 6)

หลังจากนั้นก็มีความเคลื่อนไหวของกระทรวงมหาดไทยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงซึ่งดำรงตำแหน่งใหม่ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง รักษาการในตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย รักษาการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง ภายหลังจากถูกนำมากล่าวเป็นประเด็นทางการเมืองว่าคนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงไม่ถูกย้ายออกไปทั้งที่มีคำสั่งก่อนหน้านี้แล้ว มีการสัญญาในเรื่อง

อื่นหรือไม่ ซึ่งจะเชื่อมโยงกับกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง ในฐานะที่เป็นข้าราชการประจำต้องดูแลโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโค และต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อ นายเนวิน ชิดชอบ ในฐานะรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และโดยภาระงานดังกล่าวนี้ทำให้มีข่าวจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายงานการเข้ามาตรวจราชการในพื้นที่จังหวัดพัทลุงบ่อยครั้งของนายเนวิน ชิดชอบ ในช่วงเดือนตุลาคมจำนวน 4 ครั้งและการมาของนายเนวิน ชิดชอบ ในรายงานล่าสุด คือ ที่วัดปากพล ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว ซึ่งมีรายงานว่าก่อนหน้านั้นนายเนวิน ชิดชอบ ได้เดินทางไปพบปะสมาชิกพรรคไทยรักไทย เขต 3 ณ ศูนย์ประสานงานพรรคไทยรักไทย เขต 3 อำเภอป่าบอน (นสพ.แหลมไท. 2547 : 11) และทุกครั้งที่มาตรวจราชการจะมีการนำเสนอโครงการต่างๆ มากมาย อาทิ โครงการพักหนี้ให้เกษตรกร โครงการกองทุนหมู่บ้าน โครงการโคหนึ่งล้านตัว โครงการขึ้นทะเบียนคนปลูกยางในป่า ปัญหาแนวเขตที่ดิน โครงการขึ้นทะเบียนชาวประมง (นสพ.แหลมไท :2547) ทั้งหมดเป็นประเด็นที่ว่าที่ผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ยกมาเป็นประเด็นการเมือง กล่าวหาพรรครัฐบาลซึ่งงบประมาณของราชการและตำแหน่งมาช่วยในการหาเสียง และมีข้อร้องเรียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดให้ย้ายผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง ออกจากพื้นที่ด้วยข้อกล่าวหาไม่มีความเป็นกลางจากผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคประชาธิปัตย์ คือ นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ

นอกจากประเด็นเหล่านี้ ยังมีข่าวการกล่าวคำปราศรัยของนายเนวิน ชิดชอบ ที่ว่าจะไม่ย้ายผู้ว่าราชการจังหวัดออกจากตำแหน่ง หากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยรักไทยในจังหวัดพัทลุง (Focus Paktai.com)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นความเข้มข้นของการแข่งขัน ซึ่งกลายเป็นประเด็นการเมืองระหว่างผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับข้าราชการประจำระดับสูงของจังหวัดและมีข่าวการใช้อำนาจรัฐ กลไกของรัฐลงมาเพื่อการเลือกตั้งในครั้งนี้ค่อนข้างมากผิดปกติ ซึ่งมีคำพูด

ของผู้สูงอายุได้กล่าวมาแล้วว่า “เกิดมาไม่เคยพบเห็นการเลือกตั้งที่มุ่งเอาชนะและชื่อเสียงมากขนาดนี้” และตามด้วยเสียงเตือนลูกหลาน “โหมวสุ (พวกมึง) อย่าให้พวกลาวจูงจมูกเอา”

3.2 ระบบการวางฐานคะแนนของผู้สมัคร

นายนิริศ ขำนุรักษ์ ผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์ จะมีสมาชิกสภาจังหวัดในพื้นที่เขตเป็นผู้ช่วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ นายประเสริฐ คำสุด และเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งโดยทำหน้าที่ประสานกับสมาชิกสภาท้องถิ่นระดับองค์การบริหารส่วนตำบลที่เขตทำงานร่วมกัน ฐานคะแนนจะมาจากสมาชิกพรรคซึ่งมีประมาณ 20,000 กว่าคน และให้คนที่รักชอบพอส่วนตัว และชอบพรรคช่วยเป็นหัวคะแนน นอกจากนี้ก็มีกลุ่มเครือข่ายที่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ฐานเสียงของนายนิริศ ขำนุรักษ์ค่อนข้างดีและได้เปรียบ เนื่องจากเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเก่าและเป็นคนนับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งพื้นที่เขต 3 ในอำเภอปากพะยูนจะมีประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามจำนวนมากและโดยนิสัยส่วนตัวนายนิริศซึ่งเป็นข้าราชการป่าไม้เดิม ชอบลงพื้นที่และมีอริยาศัยเข้าได้กับคนทุกกลุ่ม แม้จะไม่ใช้กลุ่มคนมุสลิมก็ตามคะแนนเสียงการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมานายนิริศ ขำนุรักษ์ ได้ คะแนน 32,853 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 42.36 และครั้งนี้ได้ถึง 56,494 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 64.32 ซึ่งเป็นคะแนนที่เพิ่มจากเดิม เนื่องจากการลงพบปะประชาชนในพื้นที่และบรรยากาศการแข่งขันที่เข้มข้นมากกว่าครั้งที่ผ่านมา

นายสุพัฒน์ แก้วจันทร์ ผู้สมัครพรรคไทยรักไทย เป็นอดีตสมาชิกสภาจังหวัดเขตอำเภอป่าบอนและเป็นบ้านของผู้สมัครเอง จะมีฐานคะแนนเดิมที่ได้จากการเลือกตั้งครั้งที่แล้ว (2544) 18,021 คะแนน ร้อยละ 23.24 ครั้งนี้ได้ถูกซื้อ คือ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายเนวิน ชิดชอบ ซึ่งวางยุทธศาสตร์ร่วมผู้สมัครครั้งที่แล้วที่เป็นคู่แข่งนายนิริศ ขำนุรักษ์ เอาเข้ามาอยู่ในทีมของนายสุพัฒน์ แก้วจันทร์ คือ นายคำนวณ อินทรกุล จากพรรคชาติไทย ซึ่งได้คะแนน 17,968 คะแนน ร้อยละ 23.17 และนายวัฒนา เรืองแก้ว จากพรรค

ไทยรักไทย ได้คะแนน 5,006 คะแนน ร้อยละ 6.45 ซึ่งหากรวมคะแนนของ 3 คน จะเห็นว่าสามารถเอาชนะนายนิสิต ขำนุรักษ์ได้ โดยนายคำนวณ อินทรกุล เข้ามาเป็นผู้อำนวยการเลือกตั้งให้กับนายสุพัฒน์ แก้วจันทร์ ใช้ระบบการสร้างฐานคะแนน โดยการรับสมัครหัวคะแนนและคนเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคโดยใช้สูตร A B C ที่ได้กล่าวไว้ในประเด็นวิธีการหาเสียงของผู้สมัครซึ่งผลการเลือกตั้งใกล้เคียงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ นายสุพัฒน์ แก้วจันทร์ ทำคะแนนได้ถึง 30,065 คะแนน ร้อยละ 34.23 แม้จะแพ้การเลือกตั้งแต่สิ่งที่น่าสังเกตคือ คะแนนระบบบัญชีรายชื่อของพรรคไทยรักไทยได้มาในเขต 3 ถึง 22,002 คะแนน จากเดิมได้เพียง 3,649 คะแนน เท่านั้น

3.3 ยุทธศาสตร์ของผู้สมัครที่ใช้ในการแข่งขันพิจารณาแยกดังนี้

กรณี นายนิสิต ขำนุรักษ์

- (1) เน้นประเด็นพรรคการเมือง “พรรคของเรา คนของเรา” และคำขวัญ “ร่วมทวงคืนประเทศไทย” และรูปภาพของนายชวน หลีกภัย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
- (2) เน้นการปราศรัยพบปะประชาชนในพื้นที่และชี้แจงผลงานที่ได้ทำในฐานะฝ่ายค้านและอธิบายความล้มเหลวในนโยบายของรัฐบาล
- (3) การลงพื้นที่ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเก่าตลอด 4 ปี การเข้าร่วมงานบุญประเพณีของชาวบ้าน
- (4) รุดหน้าเปิดเสียงตามสาย เพื่อเข้าถึงประชาชนให้มากที่สุด
- (5) หัวคะแนนที่เป็นสมาชิกพรรคในเขต 3 กรณีนายสุพัฒน์ แก้วจันทร์ นอกจากการรวมตัวของกลุ่มคนที่เคยเป็นคู่แข่งของนายนิสิต ขำนุรักษ์แล้วยังกำหนดกลยุทธ์ ได้แก่

- (1) การรับสมัครสมาชิกพรรค (ซึ่งทำให้เกิดข่าวการซื้อบัตรประชาชน) เพื่อขยายฐานหัวคะแนน 1 คน ต่อสมาชิก 10 คน

- (2) ลือ แผ่นปลิว ขอโอกาส “เปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนา” และ “สำนึกกรักบ้านเกิด”
- (3) ชูภาพความเป็นผู้นำและความสำเร็จของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร
- (4) ชูภาพความสำเร็จของราคาขายที่สูงขึ้นซึ่งเป็นผลงานของพรรคไทยรักไทย
- (5) สร้างแนวร่วม สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- (6) ปราศรัยตามตำบลต่างๆ และใช้รถแห่ประชาสัมพันธ์
- (7) เสนอโครงการใหม่ๆ เพื่อพัฒนาจังหวัดพัทลุง โอกาสการได้งบประมาณสู่ชุมชนมากขึ้น หากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทยรักไทย

4. ข้อสังเกตเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

4.1 ข้อสังเกตเกี่ยวกับการหาเสียง

4.1.1 การกำหนดวงเงินสำหรับการหาเสียงเลือกตั้ง มีการกำหนดสำหรับผู้สมัครในระบบ แบ่งเขตและระบบบัญชีรายชื่อคนละไม่เกิน 1.5 ล้านบาท
วงเงิน 1.5 ล้านบาท สำหรับผู้สมัครมีความเพียงพอเนื่องจากการจัดสูตรต่างๆ จากคณะกรรมการการเลือกตั้งกลางค่อนข้างชัดเจนและมีการคำนวณภาพรวมของการใช้จ่ายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง วงเงิน 1.5 ล้านบาทกรณีแบ่งเขตซึ่งมี 400 เขตเลือกตั้งจะทำให้พรรคการเมืองแต่ละพรรคมีเงินใช้จ่าย 4,500 ล้านบาท (400 x 1.5 ล้าน) และมีเงินใช้จ่ายในระบบบัญชีรายชื่ออีก 1,500 ล้านบาท (100x1.5 ล้าน) ความยากของการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด คือ การตรวจสอบหลักฐานต่างๆ จากค่าใช้จ่ายที่ผู้สมัครแต่ละพรรคยื่น ซึ่งทางคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพัทลุงได้ใช้วิธีประสานหน่วยงานของภาครัฐ 5 หน่วยงาน ซึ่งมีความชำนาญในเรื่องนี้มาช่วยตรวจสอบ ได้แก่ ตรวจสอบภายในจังหวัด

สรรพากรพื้นที่ พาณิชยจังหวัดคลังจังหวัดและสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด ในทางปฏิบัติจริงพรรคการเมืองใหญ่ๆ จะไม่มีปัญหาในการรายงาน โดยเฉพาะผู้ที่ชนะการเลือกตั้ง จะมีปัญหาในผู้สมัครพรรคเล็ก ๆ ซึ่งแพ้การเลือกตั้ง ในส่วนความเห็นของผู้สมัครรับเลือกตั้งเองก็คิดว่าวงเงินที่กำหนดให้มีความเหมาะสมแล้ว ไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน เนื่องจากวงเงิน 1.5 ล้านบาท เป็นวงเงินที่กำหนดสำหรับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ได้แก่ โปสเตอร์ แผ่นพับคัทเอาท์ รูปผู้สมัครและนโยบายของพรรคการเมือง ฯลฯ และเริ่มนับค่าใช้จ่ายนี้ตั้งแต่มีพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้ง

ปัญหาของการกำหนดวงเงิน จะอยู่ที่ ในทางปฏิบัติของผู้สมัครจะมีการประกาศตัวก่อนมีพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้งเป็นเวลานาน บางคนล่วงหน้า 1 ปี หรือ 2 ปี โดยเฉพาะผู้สมัครที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเก่าหรือผู้สมัครที่สังกัดพรรคการเมืองใหญ่และมีความชัดเจนในการที่จะได้รับการคัดเลือกจากพรรคให้ลงสมัคร ซึ่งประเด็นนี้เป็นช่องว่างของกฎหมายประการที่หนึ่ง เนื่องจากบรรดาป้าย คัทเอาท์ที่ขึ้นล่วงหน้าก่อนมีพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้ง ไม่คิดนับรวมในวงเงิน 1.5 ล้านบาท แต่จะเป็นเรื่องของป้ายป้าย กรณีนี้จะทำให้ผู้สมัครของพรรคการเมืองที่มีความพร้อมด้านการเงินหรือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเก่าได้เปรียบ ประการที่สอง การคิดสูตรคำนวณวงเงินที่มาจากคณะกรรมการการเลือกตั้งกลางนั้น มีความเห็นของผู้สมัครและฝ่ายจัดการเลือกตั้งคิดว่าบางครั้งไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของเขตการเลือกตั้ง แต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันในด้านเศรษฐกิจ เช่น พื้นที่กรุงเทพมหานครกับพื้นที่จังหวัดพัทลุง ต้นทุนค่าใช้จ่ายในเรื่องโปสเตอร์ คัทเอาท์ จะมีความแตกต่างกัน จึงควรให้ตัวแทนของพรรคการเมืองต่างๆ ได้มีการประชุมหารือกัน เพื่อกำหนดค่าใช้จ่ายล่วงหน้า ก่อนการเลือกตั้งอย่างน้อย 2 เดือน จะได้เกิดความเป็นธรรม ประการที่สาม การกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายควรให้พรรคการเมืองและผู้สมัครรู้ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 2 เดือน ซึ่งน่าจะทำให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้สมัคร

ของพรรคการเมืองต่าง ๆ

4.1.2 ข้อห้ามในการหาเสียงเลือกตั้ง

(1) การซื้อเสียงหรือจัดเตรียมซื้อเสียง ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้งของจังหวัดพัทลุง เขต 3 ยังคงมีการซื้อเสียงเกิดขึ้นอยู่ แต่รูปแบบของการซื้อเสียงเปลี่ยนไปในเชิงที่มีพัฒนาการมากกว่าเดิมเพื่อเลี่ยงข้อกฎหมาย และการติดตามของคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด ซึ่งจะมีฝ่ายข่าวแฝงตัวประจำหมู่บ้าน การให้เงินเย็บติดกับบัตรประจำตัวของผู้สมัครในลักษณะให้โดยตรงจะไม่เกิดขึ้น แต่รูปแบบจะให้นิลักษณะที่ผู้รับไม่รู้สึกรู้ว่าถูกซื้อเสียง วิธีการที่ผู้สมัครใช้และเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ คือ การขอบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้กรอกในใบสมัครเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง ซึ่งจะมีบุคคลที่เป็นหัวคะแนนเอามาให้ โดยมีฐานคนใกล้ชิด 1 ต่อ 10 แล้วจ่ายค่าตอบแทนในวงเงิน 300-500 บาท เป็นค่าเสียเวลาหรือค่าน้ำมันรถหรือค่าน้ำชากาแฟ ซึ่งเป็นการเลี่ยงกฎหมายไม่ใช้การซื้อเสียง แต่เป็นการดำเนินการจัดหาสมาชิกพรรคเพื่อทำฐานทางการเมือง ทำให้เกิดพฤติกรรมซุกค้ำหัวคิวหรือค่านายหน้าในการจัดหาสมาชิก โดยคนที่เป็นหัวคะแนนของพรรคการเมือง นั้นคือรับมา 500 บาท ตัวเองเก็บไว้ 200 บาท แล้วจ่ายให้คนอื่นที่ชวนมาหรือให้บัตรประชาชนเพื่อสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง 300 บาท อีกรูปแบบหนึ่ง คือ การสร้างอาสาสมัครของทีมผู้สมัครแล้วออกเงินดาวนอร์ดมอเตอร์ไซด์ให้อาสาสมัครอาจเป็นนักเรียน นักศึกษา จากนั้นให้อาสาสมัครออกตระเวนตามหมู่บ้าน พื้นที่เป้าหมายหาข้อมูลการซื้อเสียงของฝ่ายตรงกันข้าม และชักชวนให้คนในหมู่บ้านเป็นอาสาสมัครเฝ้าระวังการซื้อเสียง โดยให้ค่าตอบแทนที่ต้องเสียเวลา 300-500 บาท ซึ่งผู้รับเงินจะไม่รู้สึกว่ารับเงินซื้อเสียง การรับเงินซื้อเสียงโดยตรง คนพัทลุงถือว่าเป็นการเสียศักดิ์ศรี ซึ่งวิธีการนี้จะได้คนที่รับอาสาเฝ้าระวังเป็นพวกเดียวกับทีมผู้สมัคร และการเข้าหาชาวบ้านวิธีนี้จะไม่ทำเพียงแค่ครั้งเดียวแต่จะเข้าไปหาเป็น ระยะๆ ตามเวลาที่กำหนดจนถึงวันลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

(2) การบริจาคหรือสัญญาว่าจะบริจาค ในพื้นที่เขต 3 พบว่าวิธีการดังกล่าวยังเป็นกลยุทธ์ที่ผู้สมัครใช้ในการหาเสียง จากการพูดคุยกับทีมหาเสียงของผู้สมัครพบว่า การกระทำที่ใช้ในลักษณะดังกล่าวนี้จะมีพัฒนาการของการหลีกเลี่ยงข้อห้ามของกฎหมาย โดยเฉพาะในช่วงที่มีพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้งออกมาแล้ว ซึ่งจะเป็นคำสัญญาที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงการหรือนโยบายที่รัฐบาลทำไปแล้วและจะทำในอนาคตหรือเป็นนโยบายใหม่ของพรรคการเมือง กรณีตัวอย่างจากการพูดคุยได้แก่ การสัญญาว่าจะโอนหนี้ของเกษตรกรนอกระบบให้มากขึ้นกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายฟื้นฟูหนี้เกษตรกร การสัญญาว่าจะให้ทุนหมู่บ้านละ 100,000 หรือ 300,000 และ 500,000 บาท ตามนโยบาย SML กรณีสัญญาว่าจะให้คนจนมีบ้านอยู่อาศัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายบ้านเอื้ออาทร การสัญญาจะให้เงินเดือนแก่คนชราเดือนละ 1,000 บาท และรักษาพยาบาลฟรี คำสัญญาจะเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาจังหวัดพัทลุงมากขึ้น ซึ่งปรากฏในโปสเตอร์หรือคัทเอาท์หาเสียง “เปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนา เพราะเราเสียโอกาสมามากแล้ว” เป็นต้น ซึ่งความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดในเรื่องนี้เห็นว่าเป็นการเสนอข้อเสนอยกเว้นหรือผู้สมัครสามารถที่จะนำเสนอได้เหมือนกับการเสนอตัวสินค้าของบริษัท จึงไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้ เพราะไม่เข้าเงื่อนไขการกระทำตามข้อห้าม

(3) การโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรืองานรื่นเริงต่างๆ การหาเสียงด้วยวิธีการดังกล่าวของผู้สมัครจะไม่มีในช่วงที่มีพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้ง แต่จะทำก่อนหน้านั้นในลักษณะของการจัดเลี้ยงขนมจีน พบปะแกนนำของคนในหมู่บ้านต่างๆ แล้วเสนอโครงการหรือคำสัญญาที่ผู้สมัครจะทำหากได้รับเลือกตั้ง และเป็นการแนะนำตัวเปิดตัวผู้สมัครให้ประชาชนในพื้นที่ได้รู้จักหน้าตา

(4) การเลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใดรูปแบบดังกล่าวจะไม่มีในช่วงของการประกาศใช้พระราช

กฤษฎีกาการเลือกตั้ง เนื่องจากกลัวผิดกฎหมาย แต่ก่อนประกาศพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้ง มีความเคลื่อนไหวในพื้นที่ ซึ่งไม่เป็นการจัดเลี้ยงแต่จะเปลี่ยนรูปแบบเป็นข้อเสนอจัดนำเที่ยวหรือศึกษาดูงาน โดยในการเดินทางไปร่วมของประชาชนจะมีเงินติดกระเป๋าและค่าใช้จ่ายอื่นๆ เรื่องค่ารถ ที่พัก จะมีผู้จ่ายให้หรือทำในรูปของโครงการที่ขออนุมัติโดยองค์กรปกครองท้องถิ่นจัดนำผู้นำชุมชนไปศึกษาดูงานนอกพื้นที่ในแพ็คเกจก็จะจัดให้พบบุคคลสำคัญของพรรคการเมืองด้วย

(5) การหลอกลวง บังคับ-ขู่เข็ญ ใช้อิทธิพลคุกคามใส่ร้ายด้วยความเท็จหรือจงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด พบว่าวิธีการดังกล่าวยังคงมีปรากฏให้เห็นชัดเจน คือ การใส่ร้ายกันระหว่างผู้สมัคร มีการกล่าวหาหาเสียงวิจารณ์โจมตีเล็กน้อยในเรื่องส่วนตัวของผู้สมัคร เช่น เป็นคนไม่มีเงินตระหนี่ ซื่อเสียด ซึ่งประเด็นข้อเสียดมีการลงข่าวในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ดำรวจจับผู้ต้องหาได้ 2 คนที่อำเภอป่าบอนและมีการกล่าวหาว่าทำการซื้อเสียงให้แก่ผู้สมัครคนหนึ่ง ในที่สุดเรื่องนี้มีการร้องถึงคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดและส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกลางพิจารณา ขณะเดียวกันผู้สมัครอีกฝ่ายหนึ่งก็มีแถลงการณ์เป็นแผ่นปลิวเตือนประชาชนในพื้นที่เรื่องการซื้อเสียงและมีโปสเตอร์ใช้คำพูดเหน็บแนมผู้สมัครอีกพรรคซึ่งล้อแหลมเป็นลักษณะของการใส่ร้ายคือ “ปราศรัยก็มันส์ดี ถ้าเลือกอีกทีก็เหมือนเดิม” ภาพรวมโดยสรุปกรณีใส่ร้ายต่อผู้สมัครคนอื่นมีน้อยมาก เนื่องจากกระแสของคนในพื้นที่ไม่ตอบรับ ซึ่งถือเป็นปรากฏการณ์ที่ดีแสดงถึงความเข้าใจของประชาชนต่อการเลือกตั้ง

ความเหมาะสมของข้อห้ามในการหาเสียงในความคิดเห็นส่วนตัวและจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องคิดว่าข้อห้ามเหล่านี้ควรมีต่อไปเพื่อการป้องปรามการกระทำที่เกินขอบเขต ซึ่งอาจทำลายพัฒนาการของระบอบประชาธิปไตย แต่ข้อห้ามเหล่านี้มีปัญหาของการปฏิบัติซึ่งต้องหาทางแก้ไข ดังนี้

1. ข้อห้ามการหาเสียงจะใช้บังคับหรือควบคุมในช่วงที่มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาเลือกตั้ง ซึ่งไม่สามารถควบคุมการหาเสียงของผู้สมัครที่ทำการมาแล้วหน้าเป็นปี
2. การบังคับใช้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องอาศัยกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งมีงานอื่นมากอยู่แล้วและมีปัญหาการเรียนของผู้สมัครในการเลือกปฏิบัติหรือมีใบสั่งจากเบื้องบน และข้อกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ไม่เป็นกลาง
3. ข้อห้ามเหล่านี้เวลานำไปปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติจะยึดกรอบกฎหมาย ข้อความเป็นหลักทำให้มีพัฒนาการที่ตามวิธีการซึ่งผู้สมัครพลิกแพลงเลี้ยกกฎหมายได้ไม่ทัน

ทางออก คือ ต้องให้การเรียนรู้ความเข้าใจระบบการเมืองและการเลือกตั้งแก่ประชาชน ซึ่งปัจจุบันประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้จากพฤติกรรมของผู้สมัครที่ทำให้ผิดกฎหมายมากแล้ว ให้ประชาชนเรียนรู้จากสิ่งที่เกิดขึ้นจริง หากเลือกผู้แทนประเภทที่ซื้อเสียงแล้วได้รับผลอย่างไร หรือเลือกคนดี พรรคดี แล้วได้รับประโยชน์อะไร ซึ่งมีคนส่วนมากที่เข้าใจว่าเมื่อเขาให้เงินมากรับไว้ แต่สิทธิในการลงคะแนนเป็นของเรา ไม่มีใครรู้ว่าเราเลือกหรือลงคะแนนให้ใคร โดยระบบการนับคะแนนที่มีการรวมคะแนนหน่วยมาไว้ที่จุดเดียวเพื่อนับรวม ซึ่งทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าแต่ละหน่วยเลือกตั้งผู้สมัครได้คะแนนเท่าไร

4.1.3 การกระทำบางอย่างที่เป็นข้อวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชน

(1) การนำเสนอนโยบายใหม่ๆ ของรัฐบาลในช่วงใกล้เลือกตั้ง (เช่น SML) พบว่ามีการนำเสนอในพื้นที่เขต 3 ดังกล่าวมาแล้วในเรื่องการบริจาคหรือสัญญาว่าจะบริจาค กรณีนี้ทีมผู้สมัครที่ไม่ได้เป็นฝ่ายรัฐบาลจะเห็นว่าทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบเกิดขึ้น แต่ความเห็นคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดถือว่าเป็นการเสนอนโยบายที่กระทำได้

(2) การแสดงผลงานของรัฐบาลในช่วงเลือกตั้ง (งานจากรากหญ้าสู่รากแก้ว) พบว่าเป็นช่วงที่สร้างความได้เปรียบให้กับทีมผู้สมัครที่เป็นตัวแทนฝ่ายรัฐบาล เนื่องจากมีการใช้อำนาจรัฐและงบประมาณของรัฐในการหาเสียง จัดคนระดับแกนนำในชุมชนได้เข้าไปดูงานในกรุงเทพมหานครและเข้าพบบุคคลสำคัญระดับแกนนำของพรรคการเมือง โดยใช้กลไกของรัฐ คือ ข้าราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งหากมองจากทีมผู้สมัครที่ไม่ใช่ฝ่ายพรรครัฐบาลจะไม่เห็นด้วย ถือเป็นการเอาเปรียบใช้งบประมาณของประเทศมาหาเสียง แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดก็ไม่สามารถดำเนินการกับการกระทำที่หมิ่นเหม่ ฝ่าฝืนข้อห้าม คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีความเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีการอนุมัติมาก่อนพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้งจะประกาศจึงไม่มีความผิด

(3) การจัดประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจรในช่วงที่มีพระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งแล้ว ซึ่งทีมผู้สมัครฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลมีความเห็นว่าทำให้เกิดการได้เปรียบของฝ่ายรัฐบาล แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นว่าเป็นการทำงานของบุคคลที่ทำหน้าที่ในฐานะคณะรัฐมนตรี สามารถทำได้ไม่ได้ทำในนามของพรรคการเมือง

4.1.4 สื่อกับการเลือกตั้ง พบว่าการใช้สื่อโทรทัศน์ วิทยุ ของผู้สมัครของรัฐบาลจะได้เปรียบ มีโอกาสใช้พื้นที่ตรงนี้ได้มากกว่าฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล ส่วนหนังสือพิมพ์มีโอกาสนำเสนอเท่าๆ กัน ขึ้นอยู่กับทุนของแต่ละพรรคที่จะใช้ในการหาเสียง วิธีดังกล่าวกรณีเขต 3 บุคคลที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเก่าจะได้เปรียบในการใช้สื่อวิทยุ เนื่องจากมีการจัดรายการ “ผู้แทนฯ พบประชาชน” มาตลอดการทำงาน 4 ปี ตามวาระ กรณีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นผู้สมัครสามารถใช้สื่อนี้ประชาสัมพันธ์ประวัติ ผลงาน นโยบายของพรรค และในส่วนของผู้สมัครที่จะใช้เป็นสื่อข้อเสนอใหม่สำหรับคนในพื้นที่ ซึ่งมีโอกาสเท่ากันทุกพรรคในการนำเสนอ แต่เขต 3 จังหวัดพัทลุงเป็นพื้นที่เกษตร การเข้าถึงประชาชนได้มากที่สุด คือ การ

เข้าไปในพื้นที่หมู่บ้านแล้วใช้การปราศรัยเป็นหลัก ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ไม่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในพื้นที่มากนัก แต่จะมีตัวแปรความสัมพันธ์ลักษณะอื่นที่เข้ามามีอิทธิพลมากกว่า

ประเด็นการกำหนดข้อห้ามทั้งหมดที่กล่าวมามีความเหมาะสมหรือไม่ขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละฝ่าย ฝ่ายที่ได้ประโยชน์จากการกระทำดังกล่าวก็จะมีความเห็นว่าเป็นเหมาะสม แต่ฝ่ายที่ไม่ได้ประโยชน์ก็จะมีความเห็นว่าเป็นไม่เหมาะสม ทั้งนี้หากให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายควรมีข้อห้ามการกระทำทั้งหมดของฝ่ายที่เป็นรัฐบาลในช่วงก่อนมีการเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 2 เดือน

4.2 รูปแบบการหาเสียง

4.2.1 รูปแบบการหาเสียงของผู้สมัคร การหาเสียงของผู้สมัครในเขตเลือกตั้งที่ 3 จะมีความเข้มข้นเพียง 2 คน คือ นายนิศ ขำนุรักษ์ จากพรรคประชาธิปัตย์ และนายสุพัฒน์ แก้วจันทร์ จากพรรคไทยรักไทย ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงรูปแบบการหาเสียงของผู้สมัคร 2 คน ดังกล่าว

กลยุทธ์ของผู้สมัครจากพรรคประชาธิปัตย์ จะให้ความสำคัญ เรียงลำดับดังนี้

1. หัวหน้าพรรคและบุคคลสำคัญในพรรคกับสุขภาพของความเป็นพรรคที่เป็นของคนในภาคใต้ จะเห็นได้จากข้อความในโปสเตอร์ “พรรคของเราคนของเรา” และมีภานายบัญญัติ บรรทัดฐาน หัวหน้าพรรค นายชวน หลีกภัย ประธานที่ปรึกษาพรรค และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ รองหัวหน้าพรรค
2. มินโยบายพรรคสั้นๆ “สร้างคน สร้างอนาคต”
3. ผู้สมัครจะมีภาพของผู้สมัครทั้ง 3 เขต และใช้ข้อความ “รวมทวงคืนประเทศไทย” กรณีพรรคประชาธิปัตย์ เนื่องจากตัวผู้สมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเก่า ที่ขยับลงพื้นที่จึงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปแล้ว
4. การใช้ระบบหัวคะแนนของผู้สมัครเขต 3

จะใช้ประเภทคนรักชอบพอ ทำให้ด้วยความสมัครใจและประเภทแฟนพันธุ์แท้ฐานสมาชิกของพรรคในเขต 3 ซึ่งมีอยู่เดิม 20,000 กว่าคน เป็นจุดช่วยขยายฐานต่อแฟนพันธุ์แท้ของพรรคประชาธิปัตย์ คือ ผู้สูงอายุในวัย 50-60 ปีขึ้นไป ซึ่งมีคำกล่าวที่ว่า “เลือกตั้งก็ครั้งในพัทลุง ประชาธิปัตย์มีเท่าที่จะแพ้ทุกครั้ง แต่จะเปลี่ยนหากนายชวนมาทำนุ้ย (อ่อน)”

ในส่วนของการซื้อเสียง จากการสังเกตไม่พบประเด็นนี้ หากแต่มีคำพูดของทีมคู่แข่งที่บอกว่า การซื้อเสียงซื้อด้วยกันทุกพรรคแต่ของใครจะแนบเนียนกว่ากันคือ กฎหมายทำอะไรไม่ได้และคนที่รับไม่รู้สึกรู้ว่าถูกซื้อเสียง กลยุทธ์ในส่วนของตัวเองผู้สมัครเอง กรณีของนายนิศ ขำนุรักษ์จะใช้การปราศรัยในชุมชนเป็นหลัก และสร้างอาสาสมัครช่วยหาเสียงโดยพยายามเดินพบประชาชนให้มากที่สุด เนื้อหาการปราศรัยจะเน้นผลงานที่ได้ทำในฐานะฝ่ายค้านและเสนอทางเลือกให้ประชาชนพิจารณาโยบายของพรรคการเมือง ข้อได้เปรียบของนายนิศ ขำนุรักษ์ คือ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเก่าที่ลงพื้นที่ตลอด 4 ปี เข้าร่วมงานของชาวบ้านในพื้นที่โดยเฉพาะงานที่มดใจคนได้ เช่น งานศพ งานแต่งงาน เป็นต้น

กลยุทธ์ของผู้สมัครจากพรรคไทยรักไทย ให้ความสำคัญเรียงลำดับดังนี้

1. หัวหน้าพรรค สุขภาพ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ในความเป็นผู้นำและนักบริหารคู่กับพรรคไทยรักไทยและนโยบายของพรรค “4 ปีซ่อม 4 ปีสร้าง” ผลงานที่รัฐบาลได้ทำ
2. ใช้คำขวัญในแผ่นปลิวหาเสียง และคำที่เอาที่ “เปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนา เพราะเราเสียโอกาสมากแล้ว”
3. ตัวผู้สมัครที่เดิมเป็นอดีตสมาชิกสภาจังหวัด และเป็นคนพื้นที่และใช้คำขวัญ “สำนึกกรักบ้านเกิด”

4. การจัดหาสมาชิกพรรคเพื่อสร้างฐาน
หัวคะแนน ตั้งเป้า 60,000 คน

ส่วนการซื้อเสียง แจกสิ่งของและการพนัน จะมี
แต่คำบอกเล่าของคนอื่นๆ ที่บอกว่ามีการจ่าย 300-500
บาท และมีการเก็บบัตรประชาชน

กลยุทธ์ของผู้สมัครเอง คือ นายสุพัฒน์ แก้วจันทร์
ให้ความสำคัญกับวิธีการหาเสียงดังนี้

1. หาสมาชิกพรรคเพื่อสร้างฐานหัวคะแนน
โดยใช้ระบบ A, B, C

- A สมาชิกระดับตำบล เน้นผู้บริหารท้องถิ่น
- B ระดับหมู่บ้าน เน้นสมาชิกสภาท้องถิ่น
- C ชาวบ้าน สัดส่วน 1 : 10 คน เน้นคน
ใกล้ชิด

2. ใช้สื่อประชาสัมพันธ์ เช่น แผ่นปลิว เอกสาร
แผ่นพับ แนะนำตัวผู้สมัคร สติกเกอร์ เน้น
การพัฒนาจังหวัดพัทลุง ขอโอกาส
3. จัดปราศรัยย่อยตามตำบลต่างๆ เน้นนโยบาย
ของรัฐบาลที่ได้ทำไปแล้ว เช่น OTOP และ
SML
4. สร้างแนวร่วม สมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล ให้มาร่วมเป็นหัวคะแนน
5. ใช้รถแห่ประชาสัมพันธ์

4.2.2 รูปแบบการหาเสียงของพรรค

การเมืองเหมือนกับกลยุทธ์ที่ผู้สมัครได้ใช้ กรณีพรรคไทย
รักไทย เน้นภาพความสำเร็จของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร
และราคาอย่างที่สูงขึ้น เนื่องจากเขต 3 เป็นพื้นที่ทำนาและ
สวนยาง มีการจัดปราศรัยคิกออฟ แคมเปญ ที่สนาม
ศาลากลางจังหวัดพัทลุง เนื้อหาการปราศรัยพูดถึงโครงการ
และนโยบายที่รัฐบาลได้ทำมาแล้ว และเสนอโครงการที่
จะทำในอนาคต โดยเฉพาะที่จังหวัดพัทลุงและขอโอกาส
ให้มีตัวแทนสมาชิกสภาผู้แทน 1 คน เพื่อทำหน้าที่ประสาน
กรณีพรรคประชาธิปัตย์ การหาเสียง
ของพรรคจะสุขภาพของนายชวน หลีกภัย และนายอภิสิทธิ์
เวชชาชีวะ มีการจัดปราศรัยใหญ่ 2 ครั้ง ครั้งแรกวันที่ 22
ธันวาคม 2547 หน้าสนามศาลากลางจังหวัดพัทลุงและ

ครั้งที่สองวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2548 เนื้อหาการปราศรัย
โจมตีผู้นำพรรคไทยรักไทยเก่งคนเดียว และชี้ให้เห็น
ความผิดพลาดของการทำงานของรัฐบาล และขอ 201
เสียงเพื่อการถ่วงดุลรัฐบาลในเรื่องต่างๆ โดยใช้บุคคล
สำคัญในพรรคขึ้นเวที

4.2.3 ความเห็นเรื่องการซื้อเสียงในการ
เลือกตั้งครั้งนี้ เชื่อว่าน่าจะมีแต่รูปแบบของการซื้อเสียง
มีพัฒนาการที่กฎหมายไม่สามารถตามได้ทัน และคณะ
กรรมการการเลือกตั้งจังหวัดก็ไม่สามารถดำเนินการได้
ข่าวในหนังสือพิมพ์มีการรายงานการทุ่มเงินในจังหวัดพัทลุง
ไม่น้อยกว่า 30 ล้านบาท และจากคำบอกเล่าของคนในพื้นที่
ซึ่งพอจะสรุปรูปแบบการซื้อเสียงที่เกิดขึ้น ดังนี้

1. ช่วงก่อนประกาศให้มีการสมัครรับเลือกตั้ง
วิธีการที่ใช้ของผู้สมัครคือ การให้เงินแลก
บัตรประชาชนหรือเก็บบัตรประชาชนไว้ มี
การสัญญาจะจ่ายเงินให้ถ้าลงคะแนนโดยใช้
การถ่ายรูปขณะกาบัตรด้วยโทรศัพท์มือถือ
(ตามที่เป็นข่าวในหนังสือพิมพ์) อีกวิธีหนึ่ง
คือเกณฑ์คนไปฟังการปราศรัยแล้วจ่ายค่าเสีย
เวลาเป็นค่าน้ำมันรถสำหรับคนขับ บวกกับ
จำนวนคนที่คนเป็นเจ้าของรถหามาได้ ส่วน
คนที่มาฟังก็จะได้เป็นค่าตอบแทนคือค่ารถ
กลับบ้าน
2. ช่วงระหว่างประกาศพระราชกฤษฎีกาเลือกตั้ง
ก็มีการซื้อเสียง ซึ่งได้รับคำบอกเล่าจาก
ผู้สูงอายุ (คนแก่) ว่า “กูเกิดมาจนอายุปุนนี้
ไม่เคยเจอรูปแบบการซื้อเสียงมากขนาดนี้
เลย” อีกคำหนึ่งคือ “วิชาบุรีรัมย์ถูกนำมาใช้
กับคนพัทลุง” และ “อย่าให้โหมว (พวก)
ลาวมาจูงจุมก” รูปแบบการซื้อเสียงพัฒนา
มาก การแจกกันในพื้นที่จะมีปัญหา ข้อ
กฎหมายจึงต้องมีการประชุมผู้สนับสนุน
นอกพื้นที่ตามที่เป็นข่าวหน้าหนังสือพิมพ์
กรณีศูนย์วิจัยการยางที่อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา และมีการจัดงานมิตรพัทลุง

ที่วิทยาลัยเทคนิคสตูล ใกล้เคียงกันลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การซื้อเสียงในช่วงนี้เป็นรูปแบบคล้ายกับช่วงที่หนึ่ง แต่จะเน้นกลุ่มเป้าหมายที่จะได้คะแนนจริงมากขึ้น อำนาจรัฐถูกนำมาใช้ทุกรูปแบบ ข้าราชการ นักการเมืองท้องถิ่นทุกระดับ ถูกกล่าวหาว่าไม่มีความเป็นกลาง เลือปฏิบัติ โดยเฉพาะคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด คณะกรรมการการเลือกตั้งกลาง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ การซื้อเสียงในช่วงท้ายๆ ก่อนเลือกตั้งมุ่งหวังผลคะแนนระบบบัญชีรายชื่อมากกว่าผู้แทนฯ เขต เพราะไม่สามารถล้มผู้แทนฯ ได้ และประชาชนไม่เอาด้วย แต่ความไม่เข้าใจการคิดคะแนนระบบบัญชีรายชื่อของประชาชน ทำให้การซื้อเสียงและขอเสียงทำง่ายกว่า จากคำบอกเล่าว่า คนพัทลุงจะกาเบอร์ 4 แบ่งเขตและเบอร์ 9 ระบบพรรค เพราะผู้แทนฯ เก่าดีแต่พรรคไม่ดีและอีกพรรคทำให้ราคาขายดี มีผลงาน

กรณีศูนย์วิจัยการยาง อำเภอลำปาง จังหวัดสงขลา ที่เกิดขึ้นทำให้เกิดอาการสะอึกของการซื้อเสียงในพัทลุง มีคำบอกเล่าว่า “ทำให้เงินหยุด ไม่ไหลมาที่พัทลุง”

5. บทสรุป

ผลการเลือกตั้งเป็นที่ทราบโดยทั่วไปแล้วว่าชัยชนะตกเป็นของผู้สมัครจากพรรคประชาธิปัตย์เจ้าของที่นั่งเดิม แต่การจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ยังมีปัญหาที่เป็นข้อถกเถียงของบุคคลทั้งฝ่ายผู้สมัคร ประชาชนทั่วไป ข้อวิจารณ์การซื้อเสียงในการเลือกตั้ง ความเป็นกลางของข้าราชการประจำในการเลือกตั้ง ภาพที่น่าเสนาะจะช่วยผู้อ่านได้เห็นพัฒนาการของรูปแบบการหาเสียงที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และช่วงเวลาซึ่งยังมีประเด็นต่างๆ อีกหลายประเด็นที่ต้องมีการแก้ไขต่อไป

5.1 ผลการเลือกตั้งและคะแนนที่ผู้สมัครแต่ละเขตได้รับ

ตาราง 3 แสดงผลการเลือกตั้ง 6 มกราคม 2544 และ 6 กุมภาพันธ์ 2548 เขต 1

พรรค	6 มกราคม 2544			6 กุมภาพันธ์ 2548		
	ผู้สมัคร	คะแนน	ร้อยละ	ผู้สมัคร	คะแนน	ร้อยละ
ความหวังใหม่ ไทยรักไทย	นายรัฐศักดิ์ อนันตริยกุล	1,018	1.20	นายยืนยง พิชมงคล	411	0.47
	นายसानันท์ สุพรรณชนะนุร	20,234	23.85	นายชนภัทร เหมือนจันทร์	22,857	26.14
ราษฎร เสรีธรรม	นายชนภัทร เหมือนจันทร์	3,533	4.16			
ประชาธิปัตย์	นายภูษาดิ ชายเกตุ	954	1.12			
ชาติพัฒนา	นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร	45,887	54.09	นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร	62,853	71.86
เกษตรมหาชน ชาติไทย	นายเจริญ ภัคดีวานิช	12,881	15.18			
	นายเปลื้อง บัวศรี	333	0.39	นายภูษาดิ ชายเกตุ	1,336	1.53

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดพัทลุง

ตาราง 4 แสดงผลการเลือกตั้ง 6 มกราคม 2544 และ 6 กุมภาพันธ์ 2548 เขต 2

พรรค	6 มกราคม 2544			6 กุมภาพันธ์ 2548		
	ผู้สมัคร	คะแนน	ร้อยละ	ผู้สมัคร	คะแนน	ร้อยละ
ความหวังใหม่	นายโกศล ชูช่วย	3,902	4.43	นายสมชาย ใจดำ	326	0.35
ไทยรักไทย	นายพิเชษฐ ทองศรีนุ่น	8,435	9.58	นายคณนาท หมั่นหนู	37,674	40.35
ชาติไทย	นายวิโรจน์ ทองพูน	14,767	16.77	นายอภิรักษ์ ชูดำ	1,567	1.68
ราษฎร	นายรินทร์ เดชนรดิลก	10,734	12.19			
สังคมใหม่	นายวิน หนูบุตร	935	1.06			
เสรีธรรม	นายศรีน แก้วนัย	3,448	3.92			
ประชาธิปัตย์	นายพิณัฐ อินทรสมบัติ	43,245	49.11	นายพิณัฐ อินทรสมบัติ	44,729	47.91
ชาติพัฒนา	นายวิศิษฐ์ ประทุมสุวรรณ	2,597	2.95			
มหาชน				นายสุชาติ รักใหม่	9,063	9.71

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดพัทลุง

ตาราง 5 แสดงผลการเลือกตั้ง 6 มกราคม 2544 และ 6 กุมภาพันธ์ 2548 เขต 3

พรรค	6 มกราคม 2544			6 กุมภาพันธ์ 2548		
	ผู้สมัคร	คะแนน	ร้อยละ	ผู้สมัคร	คะแนน	ร้อยละ
ความหวังใหม่	นายทินกร ยี่หวังกอง	2,252	2.90	นายเขมาวุฒิ สุวรรณ	156	0.18
ไทยรักไทย	นายวัฒนา เรืองแก้ว	5,006	6.45	นายสุพัฒน์ แก้วจันทร์	30,065	34.23
ชาติไทย	นายคำนวน อินทรกุล	17,968	23.17	นายทรงภพ สมถวิล	1,116	1.27
ราษฎร	นายสุพัฒน์ แก้วจันทร์	18,021	23.24			
เสรีธรรม	นายสายันท์ เจียมสวัสดิ์	902	1.16			
ประชาธิปัตย์	นายนริศ ขำนุรักษ์	32,853	42.36	นายนริศ ขำนุรักษ์	56,494	64.32
ชาติพัฒนา	นางสายอุดมศรี วิสาโร	556	0.72			

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดพัทลุง

ตาราง 6 แสดงคะแนนที่พรรคการเมืองได้รับในการเลือกตั้ง วันที่ 6 มกราคม 2544 และ 6 กุมภาพันธ์ 2548

พรรค	6 มกราคม 2544					6 กุมภาพันธ์ 2548				
	เขต 1	เขต 2	เขต 3	รวม	ร้อยละ	เขต 1	เขต 2	เขต 3	รวม	ร้อยละ
ประชาธิปัตย์	65,343	71,768	66,012	203,123	75.86	62,541	53,703	63,147	179,391	64.89
ไทยรักไทย	13,372	8,261	3,649	25,282	9.44	22,300	33,254	22,002	77,556	28.05

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดพัทลุง

5.2 คะแนนระบบพรรคที่พรรคการเมืองได้รับเฉพาะ 2 พรรคใหญ่ที่เป็นคู่แข่งกันที่ชัดเจน คือ ประชาธิปัตย์และไทยรักไทย

จากตาราง 3 เมื่อเปรียบเทียบผลการเลือกตั้งในวันที่ 6 มกราคม 2544 กับ 6 กุมภาพันธ์ 2548 จะเห็นว่าคะแนนในระบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมือง

2 พรรคใหญ่ได้รับนั้นในส่วนของพรรคประชาธิปัตย์ลดลงร้อยละ 10.97 ขณะที่พรรคไทยรักไทยได้รับเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.61

5.3 เปรียบเทียบข้อมูลเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง ปี 2544 และ 2548

ปีที่มีการเลือกตั้ง	ผู้มีสิทธิ	ผู้ใช้สิทธิ (ร้อยละ)	บัตรเสีย (ร้อยละ)		บัตรไม่ลงคะแนน (ร้อยละ)	
			แบ่งเขต	บัญชีรายชื่อ	แบ่งเขต	บัญชีรายชื่อ
2544	352,058	274,599 (78.00)	18,670 (6.80)	4,638 (1.69)	5,434	2.182 (0.80)
2548	363,686	285,739 (78.57)	12,885 (4.51)	6,917 (2.42)	4,225	2,355 (0.82)
เพิ่มขึ้น	11,628	11,140 (0.57)	-	2,279 (0.73)	-	173 (0.02)
ลดลง	-	-	5,785 (2.29)	-	1,209 (0.50)	-

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดพัทลุง

บรรณานุกรม

ภาณุ ธรรมสุวรรณ และทวีศักดิ์ ล้อมลิ้ม. (2543). รายงาน
วิจัย พฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองของ
ประชาชนจังหวัดพัทลุง. สงขลา. มหาวิทยาลัย
ทักษิณ.

หนังสือพิมพ์แหลมไทย. ปีที่ 7 ฉบับที่ 148 วันที่ 1-15
กันยายน พ.ศ.2547 หน้า 6-7

หนังสือพิมพ์แหลมไทย. ปีที่ 7 ฉบับที่ 152 วันที่ 1-15
พฤศจิกายน พ.ศ.2547 หน้า 11

หนังสือพิมพ์แหลมไทย. ปีที่ 7 ฉบับที่ 155 วันที่ 16-31
ธันวาคม พ.ศ.2547 หน้า 3

Focus Paktai.com

นามานุกรม

นายวินัย ปิดเมือง เจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง
จังหวัดพัทลุง ฝ่ายจัดการเลือกตั้ง
สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2548

นายปรกรณ์ พงศ์จันทร์เสถียร สื่อรายการวิทยุ
แห่งประเทศไทยจังหวัดพัทลุง
สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2548

นายอภัย คงมานนท์ สื่อรายการวิทยุแห่งประเทศไทย
จังหวัดพัทลุง สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2548
นายประเสริฐ คำสุด ผู้อำนวยการเลือกตั้งเขต 3
พรรคประชาธิปัตย์ สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม
2548

นายโชติ ขุนจิต ทีมหาเสียงของพรรคประชาธิปัตย์
สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2548

นายพิชากร คลั่งทอง ทีมหาเสียงของพรรคไทยรักไทย
สัมภาษณ์วันที่ 18 มกราคม 2548

นายศิริ ชูขำ ผู้อำนวยการคณะกรรมการการเลือกตั้ง
จังหวัดพัทลุง สัมภาษณ์วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2548
และวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2548

นายคำนวณ อินทรกุล ผู้อำนวยการเลือกตั้งเขต 3
พรรคไทยรักไทย สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์
2548

นายก่อหรรณ เสนาธิพิย์ สมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดพัทลุง สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์
2548

นายปรีดา มนตรี ผู้สนับสนุนผู้สมัครพรรคไทยรักไทย
สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548